

33 Τίς δὲ μόνον κρυβέντα τ' ἐρισθενέων ἱερῶν
 Στήσει, τοὺς φίλης εἰς ἕν ἄγων προμάχους;
 Τοῦ μὲν ἐμοὶ πόθος ἦεν, ἐπεὶ Θεὸς ὧδε καλεῖται,
 Χριστὸς ἄκος μερόπων οἷσι νόμοις παθέων,
 Οἷς σταυρῷ συνέδησεν ὁμῶς ἀγαθοὺς τε κακοὺς τε,
 40 Ὅστις ἀνακτορίης τηλόθεν, ὅς τε πέλας.
 Τοῦνεκα καὶ λίθος ἐστὶν ἐπ' ἀμφοτέροις ἀκρόγωνος,
 Λαοὺς εἰς ἕν ἄγων ἁρμονίῃ φίλης.
 Ἦν πόλιος· οἱ δὲ με πρόσθεν ἀπεχθήραντες ἄτισαν,
 Οὐ τίς ἐμῆς αἰδῶ θέντο παραιφασίης.
 45 Αἴθε δέ μοι Τριάς ἦεν ἀδήριτος, ἣν βελέεσαι
 Βάλλουσιν πυκινούς! Ὁ Τριάς, ἴσχε μόνον·
 Μὴ δέ μ' ἀθρήσεις κακὸς φθόνος, ἀλλὰ μόγοις

A Δὸς τέλος ἡμετέροις ἐσθλὸν, ἀεζομένη.
 Κλεινὸν Ἀναστασίας χαίροις ἔδος, ἣ ῥα θανοῦσαν
 50 Πίστιν ἔθηκας ἄνω αὖθις ἐμοῖσι λόγοις.
 Σέιο μὲν οὐδὲ θανῶν ἐπιλήσσομαι, ἀλλ' ἄμ' ἀρίστοις
 Στήσομ', ὑπὲρ τεκῶν λισσόμενος Τριάδα.
 15. Ἐνύπνιον περὶ τῆς Ἀναστασίας ἐκκλησίας,
 ἣν ἐπήξατο ἐν Κωνσταντίνου πόλει.
 Εὐδὸν δὴ γλυκὺν ὕπνον· Ἀναστασίαν δέ τ' ὄνειρος
 Στήσεν ἐμοῖσι φέρων ἡματίοις πόθοις·
 Ἦ πρώτη λόγον αἰπὺν ἐνὶ προπόδεσσι μένοντα
 Ἦγαγεν ἐς κορυφὴν οὐρεὸς ἀκροτάτην·
 5 Τοῦνεκ' Ἀναστασίαν μιν ἐπὶ κλησὶν καλέουσι
 Νῆδον, ἐμῆς παλάμης ἔργον ἀριστοπόνου.

35 Quis vero bellum horridum decertantium sacerdotum
 Comprimat, pacem componens inter charitatis propugnatores?
 Hujus quidem rei mihi desiderium inerat, quando quidem Deus sic jubet,
 Christus medicus hominum suis suppliciorum legibus,
 Quibus in cruce simul colligavit bonos et malos,
 40 Et qui a regno Dei longe, et qui prope erant.
 Quapropter et lapis est utrisque angularis,
 Ambos in unum colligans populos compage amicitiae.
 Hoc, inquam, mihi erat desiderium; sed qui me antea oderant, spreverunt,
 Nec ullam mei rationem habuerunt consilii.
 45 Atque utinam belli expers esset mea Trinitas, quam crebris
 Petunt telis! O Trinitas, siste bellum;
 Nec me jam torvis oculis malus livor aspiciat, sed laboribus
 Da finem prosperum meis, plurium ore praedicata.
 Tu vero, inclyta vale Anastasiae sedes, quae extinctam
 50 Fidem revocasti per meas sermones.
 Tui, nequidem mortuus, obliviscar, sed simul cum praestantissimis
 Statuam, pro filiis meis supplicans Trinitati.

XVI. *Somnium de Anastasiae ecclesia, quam in urbe Constantini exstruxit.*

Carpebam dulcem somnum: Anastasiam autem somnium
 Ante oculos meos statuebat, diurnis meis illam exhibens desideriis.
 Haec prima sublimem doctrinam ad radices sedentem
 Perduxit ad montis cacumen altissimi;
 5 Unde Anastasiam cognomine vocant,
 Hoc templum, laboriosae manus meae opus insigne.

Scriptum an. 381. — Alias Bill. 10, pag. 78.

35 Ἐρισθενέων. Schol. 992 πολεμικῶν. Coisl. φιλομάχων.

38 Οἷσι νόμοις παθέων. Christus passionis suae legibus hoc sanxit. Schol. τοῖς ἰδίῳις παθήμασι.

40 Ὅστις. Alludit ad haec Pauli verba, Ephes. II, 17: Evangelizavit vobis pacem, qui longe fuistis, et pacem his qui prope.

42 Ἄρμονιῃ φίλης. Sic mss. Edit. ἁρμονίῃ.

47 Μὴ δέ μ' ἀθρήσεις κακὸς φθόνος. Edit. μὴδὲν ἀθρήσεις κακὸς μόνος. Billius legit θρώσειε· nos vero legimus ἀθρήσεις cum melioris notae codicibus, Reg. 991, Coisl. atque etiam interpretes Graecos secuti. Primi quidem Coisl., καὶ μὴκέτι με φθόνος ὁ κάκιστος λοξοῖς ἀθρήσειεν ὁμῶς, etc., nec jam

me pessimus livor torvis oculis aspiciat, etc.; et Reg. 991, μὴδὲ με παραβλέψῃ φθόνος ὁ κάκιστος, ἀλλ' αὖθις ἐμῶς πόνοις τέλος χρηστόν. Nec jam sinistre me livor improbus intueatur, sed plurium ore praedicata faustum meis laboribus finem largire.

48 Ἀεζομένη. Aliter, Gregem amplificans.

XVI. ΤΙΤ. Reg. 992: Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐκκλησίας, Ἀναστασίας, ἣν ἐπήξατο ἐν Κωνσταντίνου πόλει. Ejusdem in ecclesiam Anastasiam quam in urbe Constantini exstruxit.

3 Λόγον αἰπὺν. Ὑψηλόν, Sublimem doctrinam, fidem. Combefisius. Mox προπόδεσσι. Duo Regg. πραπίδεςσι, et sup. lin. διαβολαῖς.

METRICA VERSIO.

Bella sacerdotum quisnam serfalia sistet,
 Inque unum procures junget amicitiae?
 Hoc ego cum cuperem, namque imperat hoc quoque
 [Christus,
 Nostra suis franget qui mala supplicii,
 Queis simul innocuos vinxit turbanque nocentum,
 Quique procul regno, vel prope quisquis erat:
 Unde etiam est utrisque lapis summangulus ipse,
 Qui populos arcta necit amicitia;
 In me odiis illi prius exarsere, nec ulla
 Consilio fuit his credere cura meo.
 Atque utinam pugnae Trias expers esset! et ipsa
 Nam petitur telis. Praelia siste, Trias;
 Nec quemquam bellum grave vulneret: ipsa labores

B Provehe sed crescens, o veneranda, meos.
 Tuque fidem extinctam quae per mea verba vocasti
 Ad lucem, valeas, dulcis Anastasia.
 Te neque morte jacens tamen obliviscar: et inter
 Eximias statuam, pro grege vota ferens.

XVI. INSOMNIUM DE ANASTASIAE ECCLESIA, QUAM IN URBE CONSTANTINI EXSTRUXIT.
 (Billio interprete.)

Somno ego me dulci dederam, cum luce cupita
 Ante meos oculos venit Anastasia:
 Haerentem quae prima fidem radicibus imis
 Montis ad excelsi culmina summa tulit.
 Unde etiam templum, manus haec quod sedula finxit,
 Hinc traxit sanctae nomen Anastasiae.

Ἐξεσθαι δοκέεσκον ὑπέρθρονος, οὐχ ὑπέροφρος,
 Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ θναρ τῶν ἀγνητορήν
 Οἱ δέ μοι ἀμφοτέρωθεν ὑφεδριόωντο γεραῖοι,
 10 Ποίμνης ἡγεμόνες, ἔγκριτος ἡλικίη.
 Οἱ δ' ἄρ' ὑπερρηστῆρες ἐν εἰμασι παμφανώσιν
 Ἔστασαν, ἀγγελικῆς εἰκόνες ἀγλαΐης.
 Λαοὶ δ' οἱ μὲν ἔχυντο περιστάδων, ὥστε μέλισσαι,
 Κιγκλίδοι· ἦν γὰρ ἀγὼν ἀσσοτέρω πελάσαι.
 15 Οἱ δ' ἱεροῖς προθύροις περιστείνοντο βέοντες,
 Οὐασιν ἡδὲ ποσὶν ἴσον ἐπιγιόμενοι.
 Ἄλλους δ' αὖτ' ἀγοραὶ τε πῶλυσιχιδέες θ' ἄμ' ἀγυαί,
 Ποσὶ κροαινόμεναι, πέμπον ἐμοῖσι λόγοις.
 Αἱ δ' ἄρ' ἄψ' ὑψηλῶν ταγέων εὐχοσμον ἀκούην
 20 Ἀγναὶ παρθενικαὶ κλῖνον ἄμ' ἐσθλογάμοις.

Α Καὶ τότε νυκτὸς θοῦρμα· διακριδὼν ἱστατο λαὸς
 Μῦθων ἡμετέρων εἰσαΐειν ποθέων.
 Ὅς μὲν δὴ χθαμαλὸν καὶ ἐπιδρομον ἦτε μῦθον·
 Οὐ γὰρ ἄνω νεύειν ἤθελεν, οὐδ' ἐδάη·
 25 Αὐτὰρ ὅγ' ὀψιθέοντα καὶ εὐστροφον, οἷσι μεμῆλαι
 Βένθε' ἀνιχνεύειν ἀμφοτέρως σοφίης,
 Ξείνης θ' ἡμετέρης τε. Βοή δ' ἐκάτερον ὁρώρει
 Ἐλκομένοιο λόγου μαρναμένοιο πόθοις.
 Αὐτὰρ ἐμοὶ στομάτων Τριάς ἔρρεεν ἡ μονόζεπτος
 30 Λαμπομένη τρισσοῖς κάλλεσιν οἰγομένοιο,
 Φωνῇ τε στιβαρῇ, καὶ πνεύματος αἰθομένοιο
 Οἷδαμι, καὶ μύθων ἄλμασιν ἀντιπάλων.
 Καί ρ' οἱ μὲν πάλλοντο, καὶ ἦγεον, οἱ δὲ σιωπῇ
 Θάμβεον, οἱ δὲ λόγῳ τρύζον 30', οἱ δὲ νόφ,

844-845 Sedere mihi videbar solio elatus, sed non supercilio:

Nam ne in somnio quidem grandia sectabar.
 Sub me autem ex utraque parte sedebant presbyteri
 10 Oviles duces, ætas selecta.
 Ministri in vestibulis valde splendidis
 Stabant, angelicæ imago claritatis.
 Plebs partim effusa erat, instar apum, circa
 Cancellos: certatim enim studebant propius accedere:
 15 Alii sacris foribus arctabantur affluentes,
 Auribus æque ac pedibus properantes.
 Alios plateæ, et quæ in multas partes scinduntur viæ
 Pedibus calcatæ ad meos emittebant sermones.
 E tectis altis veredas aures
 20 Inclinabant castæ virgines simul cum gravibus matronis.
 Atque id quidem noctis erat ludus: non uno affectus modo stabat
 Populus, qui meos audire sermones aveau.
 Alii simplicem et facile currentem orationem postulabant:
 Non enim sursum respicere volebant, nec didicerant:
 25 Alii vero sublimem et vibrantem, ii nimirum, quibus curæ erat
 Abdita utriusque sapientiæ investigare,
 Extraneæ et nostræ. Clamor autem utrinque erumpebat,
 Distracta pugnantibus inter se studiis oratione.
 Mihi vero ex ore fluebat sola adoranda Trinitas
 30 Triplici coruscans clarissima pulchritudine,
 Voce vehementi, et animi ardentis impetu,
 Non sine incursibus in contraria dogmata.
 Atque hi quidem commovebantur et laudabant: illi silentio
 Admirabantur: alii verbis stridebant, alii mente,

8 Ὅραρ. Int. κατ' θναρ, neque in somno colui
 superbiam.

9 Γεραῖοι. Sic duo Regg. et Coisl. Edit. γεραῖοι.

10 Ἐγκριτος. Sic mss. Edit. ἔγκριτος.

11 Παμφανώσιν. Reg. 990, et Chig. πμμφα-
 νώντες.

14 Κιγκλίδοι. Sic Reg. 990, Chig. et Coisl. Edit.
 κιγκλίδοι. Hisce cancellis plebs a concionatore,
 vel etiam a sacerdotum choro arcebat.

17 Πολυσχιδέες. Multiplices vici.

21 Ἀθῦρμα. Reg. 990 ἄθροισμα.

23 Kal. Sic habet Codex Reg. 992 et Coisl.
 Editi autem γάρ.

32 Καὶ μῦθων. Et cum insectatione contrariorum
 dogmatum.

34 Θάμβεον. Coisl. sup. lin. ἐξεπλήσσοντο, stu-
 pebant, mirabantur. Fidei hostes concionantem Gre-
 gorium audientes, triplici modo afficiebantur. Alii
 animo solo murmurabant: alii verbis etiam in-
 dignationem testabantur: alii denique aperte re-
 pugnant. BILL.

METRICA VERSIO.

Sede alta, haud alta considerare mente videbar,
 Nam neque per somnum niente superbus eram.
 Presbyterique graves sellis utrinque sedebant
 Demissis, ætas lecta, ducesque gregis.
 Vestibus in niveis at stabat turba ministra,
 Splendorem referens agminis angelici.
 Plebs vero propius cupiens accedere, partim
 Circa suggestum fusa erat instar apum:
 Pars sese veniens ad limina sacra premebat,
 Auribus appropians, appropiansque pede.
 Multitudo vici, foraque omnia, rursum
 Mittebant alios ad mea dicta greges.
 Denique virginei cœtus, matronæ et honestæ,
 E tectis aures ad mea verba dabant.

B Atque hic ludus erat noctis: cupidusque popellus
 Vocis erat nostræ, dispare sed studio.
 Pars etenim sermonem humilem facilemque petebat,
 Tollere quod nollet lumen ad alta suum.
 Alto gaudebat rursum pars altera, curæ est
 Cui duplicis sophiæ sensa profunda sequi,
 Externæ ac nostræ. Clamor resonabat utrinque,
 Dum traherent voces æmula vota meas.
 At divina mihi cupido Trias ore fluebat.
 Unum quæ in trino lumine numen habet.
 Atque hanc, et firma voce, et fervente canebam
 Pectore, vi magna dogmata falsa preniens.
 Laudabant alii: pars mirabunda silebat:
 Stridula pars verbis una erat, una animo;

35 Θνησκούσης ὠδίνος ἀναυδός, οἱ δὲ μάχοντο
 Οἷα καθισταμένου κύματος ἐξ ἀνέμων.
 Πάντας δ' εὐεπίτη κατεκλήλεν, εὐφραδέας τε
 Καὶ μύθων ἱερῶν ἱδμονας εὐσεβέων,
 Ἡμετέρους τε νόθους τε, καὶ οἱ μάλα τηλόθι μάνδρης
 40 Τλήμονες εἰδῶλων λάτριες ἀδρανέων.
 Ὡς δὲ βότρυς λιαρῆσιν ὕπ' ἀκτίνεσσι μελαγχθεῖς,
 Οὕτ' ὁμοφᾶξ καθαρῶς ἡρέμα λυόμενος,
 Οὕθ' ὅλος ὠρίς ἐστι, τὸ μὲν μέλας, ἄλλο δ' ἐρυθρὸς,
 Ἄλλο δ' ἄρ' αἰθαλόεις, ὁμοφᾶκα δ' ἄλλο ἔχει·
 45 Ὡς οἱ δριμόντο πεπαινομένης κακότητος,
 Ἡδὴ καὶ ληνοῖς γήθεον εὐρυτέραις.
 Ταῦτ' ἔχον· ἐκ δὲ μοι ὕπνον ἀπὸ βλεφάρων ἐτίναξε
 Ἰῆρυς ἀλεκτρονῶν, τῷ δ' ἄμ' Ἀναστασίαν.

Λ Φάσμα δὲ φάσματος εἶχον ἐπὶ χρόνον, αὐτὰρ ἔπειτα
 50 Καὶ τὸ φύγε κραδίην ἦκα μαραινόμενον,
 Μοῦνον δ' ἄλγος ἔμεινεν ἐμοὶ, καὶ γῆρας ἀνιγρόν.
 Ὡ μοι ἐμῆς Τριάδος! ὦ μοι ἐμῶν τεκνέων!
 Ὡ φθόνε, τίπτε μ' ἔοργας; ἔχεις τόσον· ἄλλο χέρειν
 Μή τι βάλης ἐπ' ἐμῷ δυσθανεῖ βίῳ.
 55 Ἡ μὲν δὴ πολλοῖσιν ἀγαλλομένη μεγάλῳις τε
 Κάλλεσι δαιδαλέοις ἡ βασιλεια πόλιν,
 Νηοῖς οὐρανίοισιν ἀγίλλεται ἔξοχον ἄλλων,
 Νηοῖς, τοῖς ποτ' ἐμοῖς, νῦν γε μὲν ἀλλοτρίοις·
 Σὺν τοῖς καὶ μεγάλαυχον ἔδος Χριστοῦ μαθητῶν,
 60 Πλευραῖς σταυροτύποις, τέτραχα τεμνόμενον.
 Ἄλλ' οὐ τόσσος ἔμοιγε πόθος καὶ ἄλγος ἐκαίνων.
 Ὅσσος Ἀναστασίης, Βηθλεὲμ ὕστατης.

35 Mortuo sine voce conatu : alii pugnabant
 Instar fluctus a ventis agitati.
 Omnes autem facundia denulcebat, disertos
 Et sacrorum pietatis dogmatum peritos,
 Nostros et externos, et qui remotissimi ab ovili,
 40 Miseri cultores infirmorum simulacrorum.
 Quemadmodum racemus calidis sub radiis infuscatus
 Neque omnino acerba est uva sensim maturescens,
 Neque omnino maturus est, sed partim niger, partim rubescens,
 Atque aliud seminigrum, aliud acerbum :
 846-847 45 Sic illi decertabant, dum excoqueretur pravitas,
 Prælisque latoribus jam gaudebam.
 Atque equidem sic habebam : mihi autem somnum ex palpebris excussit
 Cantus gallorum, simul atque Anastasiam.
 Simulacrum autem simulacri aliquandiu retinui; sed postea
 50 Ex corde evanuit leniter marcescens,
 Mihique nihil superfuit præter dolorem et tristem senectam.
 O mea Trinitas! o filii mei!
 O invidia, quid in me patrasti? Jam tot et tanta habes : ne quid pejus
 Inferas meæ miserabili vitæ.
 55 Multis quidem ornata magnisque
 Dædaleis monumentis regia civitas,
 Templis cœlestibus supra alias gloriatur,
 Templis aliquando meis, nunc alienis :
 Inter quæ magnifica ædes Christi discipulorum,
 60 Lateribus formam crucis habentibus, in quatuor partes divisa.
 Sed ea non tantum mihi desiderium et dolorem incutiunt,
 Quantum Anastasia, novissima Bethlehem.

35 Θνησκούσης ὠδίνος ἀναυδός. Emoriente loquendi cupiditate, atque, ut ita dicam, prurigine.
 41 Μελαγχθεῖς. Reg. 990 μαλαχθεῖς.
 44 Ἄλλο ἔχει. Tres Regg. et Coisl. ἄλλος, et sup. lin. ἄλλου ἄλλο γ'.
 47 Ταῦτ' ἔχον. Sic se res habebat.
 51 Ἀνιγρόν. Coisl. sup. lin. λυπηρόν, ἀνιαρόν.
 53 Ἐχεις. Reg. 990 ἔχεις.
 60 Σταυροτύποις. Sic Reg. 990, et Coisl. Lateribus cruciformibus quadrifariam sectum. Ita

nostræ basilicæ forma sua solent crucem referre, et in quatuor partes distingui. Edit. σταυροτύπος. Ibidem τεμνόμενον. Duo Regg. κοσμούμενον.

62 Βηθλεὲμ ὕστατης. Quasi Verbo in ea fidelium mentibus postremo concepto et nato. Combef. ita et Gaultier. Sic autem, inquit Billius, Anastasiæ templum appellat, quia ut Christus in Bethlehem natus est, sic etiam salutaris ipsius doctrina ab hereticis oppressa ac velut extincta, in Anastasiæ æde, Gregorii labore ac industria, in lucem revocata est.

METRICA VERSIO.

Denique pugnabant alii : nec dispar erat res,
 Quam cum stante oritur sæva procella noto.
 Eloquentium at cunctos mulcebat, sive disertos,
 Seu gnaros rerum quas sacra scripta docent :
 Nostros atque nothos, et qui, procul a grege nostro,
 Numina ter miseri robore cassa colunt.
 Tacta velut Phœbi radiis ardentibus uva,
 Nec prorsus cocta est, nec peracerba manet :
 Sed partim nigra est, partim quoque tincta rubore ;
 Partim ὁμοφᾶξ rursus, parte subatra alia :
 Sic hi, dum vitium coqueretur, bella ciebant,
 Prælaque lætus eram jam imago lata videns.
 Hæc ego : sed galli somnum mihi cantus ademit,
 Cumque sopore simul dempsit Anastasiam.

PATROL. GR. XXXVII.

B Ac spectrum spectri quodam mihi tempore mansit :
 Post etiam hoc liquit pectus inane fuga.
 Ac mihi duntaxat mansit dolor atque senectus.
 Heu mea sancta Trias! Heu mea progenies!
 Quid mihi fecisti, livor? Jam tanta tulisti,
 Ne misero inmittas asperiora precor.
 Dotibus ampla quidem multis urbs regia gestit,
 Multaque, quæ visu sint speciosa, tenet.
 At summum decus ipsius sunt maxima templa,
 Templata ego quæ quondam, nunc alienus habet
 Inter quæ, quod quadruplici crucibusque notato
 Est latere, eximie fulget apostolicum.
 Ast ob ea haud tantus cruciat mea pectora mœror,
 Quantum ob ereptam vexat Anastasiam.

40

Ἡ μὴν πόλλ' ἐμόγησα καὶ εἰν ἄλλ', καὶ κατὰ γαῖαν, Α
 Ἐχθροῖς, καὶ φίλοις, ποιμέσιν, ἥδ' ἰσχυροῖς,
 65 Νούσῃ τε στυγερῇ, καὶ γήραϊ καμπυλόεντι·
 Οὐτὶ δὲ πρόσθεν' ἐμοὶ τοῖον ἐπῆλθεν ἄχος.
 Οὐ τόσον Ἀσσυρίοισιν ὅτ' ἤγετο τηλόθι πάτρης
 Λαὸς δουριαλῆς, νῆον ἔκλαυσε μέγαν,
 Οὐδὲ μὲν οὐδὲ κιθαρῶν, ὅτ' ἄλλοφύλοισιν ἐμίχθη·
 70 Οὐτ' Ἰακώβ τοπάρος υἷα κλαπέντα φίλον·
 Οὐδὲ λῖς ἡϋγένειος ἐπακτῆρεσσι δαμέντας
 Σκύμνους, οὐδ' ἀγέλην βουκόλος ὀλλυμένην·
 Οὐδὲ φιλοξείνοιο φωτοῦ καθύπερθε καλιῖν
 Ὅρνις ἀφελὲς ἀέκων, οὐ πολύπους θαλάμην,
 75 Ὅσσον ἐγὼ νεόπηκτον ὀδύρομαι εἰσέτι καὶ νῦν
 Νῆον, ὃν ἄλλος ἔχει καρπὸν ἐμῶν καμάτων.
 Εἴ ποτε σεῖο λάθοιτο ἐμὸν κέαρ, εἴτε τι γλώσσω

Πρόσθε φέροι παρ' ἐμοί, Χριστὸς ἐμοῖο λάθοι.
 Πολλάκι καὶ μεγάλων θυῶν δίχα, ἥδ' ἐτραπέζης
 80 Λαὸν Ἀναστασίας ἤγνισα τῆλε μένων,
 Στήσας ἐν πραπίδεσσιν ἀσώματον ἐνδοθὶ νῆον,
 Δάκρυ ἐπισπένδων φάσμασι θειοτέροις.
 Ἀΰυγες, ὕμνοπόλοι τε, χοροστασίαι τ' ἐρατύναι
 Ξείνων, ἡμεδαπῶν, ἐξ ὁπῶς ἀντιθέτου,
 85 Χῆραί τ' ὀρφανικοὶ τε, ἀλήμονες, ἀδρανέοντες,
 Λεύσσοντες πρὸς ἐμὰς, ὥστε Θεοῦ, παλάμας,
 Οἴκοι τε γλυκεροὶ, γηροτρόφοι, οὐ ποτ' ἐγώ γε
 Λήσομαι, οὐδ' ἐθέλων, ὑμετέρης φιλίας.
 Εἰ δὲ τί που καὶ ἐμεῖο πολυτλήτοιο λείλειπται
 90 Μνήστis ἐν ὑμετέροις, ἥδε χάρις Τριάδος
 Πολλοὶ γάρ καιροῖσιν ἐπὶ βρότον ἤτορ ἔχουσιν,
 Ἐν δὲ μόνοις αἰδῶς ὁμμασι κουφότερων.

Multa mihi terra marique acciderunt molesta,
 Ab inimicis, amicis, pastoribus, lupis,
 65 A tristi morbo et incurva senectute :
 Sed nunquam hactenus tantum dolorem accepi.
 Non sic in Assyriam cum procul a patria duceretur
 Populus captivus magnum deflevit templum,
 Neque etiam arcam, cum Philistæis immista est :
 70 Non Jacob antea surreptum dilectum filium :
 Non læna generosa occisos a venatoribus
 Catulos, non gregem bubulcus exstinctum :
 Non hospitali arbori superstructum nidum
 Avis relinquens invita, non polypus thalamum,
 75 Quantum ego recens structum lamentor etiamnum
 Templum, quod alter habet, fructum laborum meorum.
 Si quando tui obliviscatur cor meum, si quid lingua
 Tibi anteponat apud me, Christus mei obliviscatur.
 Sæpe etiam sine magnis sacrificiis, sine mensa
 80 Populum Anastasiæ lustravi longe degens,
 Statuens in corde meo incorporeum intus templum,
 Lacrymasque inter visa divina profundens.
 848-849 Virgines, cantores, chorique amabiles
 Exterorum, et nostrorum alternis psallentes,
 85 Viduæ, orphanæ, pauperes, infirmi,
 Qui ad meas, tanquam ad Dei, manus respiciebatis,
 Dulcesque domus, senum nutrices, nunquam ego
 Vestri obliviscar, etiamsi velim, amoris.
 Quod si et mei, qui tanta passus sum, aliqua superest
 90 Inter vos recordatio, hoc Triadis beneficium est.
 Multi enim cor habent ex temporibus suspensum,
 Ac levium hominum pudor in solis oculis residet.

69 Ἐμίχθη. Quando a Philistæis capta est arca.
 71 Οὐδὲ λῖς. Ita Reg. 993. Edit. οὐ λῖς, ubi
 deficit metrum.
 79 Ἡδέ. Reg. 990, ἡδέ.
 84 Ἐξ ὁπῶς ἀντιθέτου. Ex diversis linguis, Com-
 bef. Interpr. 992, φωνῆς ἀντικειμένης.

90 Ἡδε χάρις. Id est : Pro eo beneficio magnas
 Trinitati gratias habeo.
 92 Αἰδῶς, etc. Ita et infra, sect. 2, carm. vii,
 ad Nemesium, vers. 318. Vulgatum proverbium,
 inquit Billius, Pudor in oculis : alio tamen sensu
 hoc utitur Gregorius, ac multi solent. Quod enim

METRICA VERSIO.

Multa quidem persæpe tuli terraque marique,
 Hostes, ac nostri, dum mihi bella movent,
 Dum lupus, et pastor, morbusque et curva senecta :
 Ac nondum tantus contudit ossa dolor.
 Non ita Chaldæas cum plebs traheretur ad oras,
 Deflevit Solymæ tecta sacrata Deo ;
 Non ita, cum sanctam cepisset barbarus arcam ;
 Surrepta Isacides non ita prole prius :
 Non ita deflevit catulos lea sæva peremptos,
 Exstinctum pastor non ita moite pecus :
 Non ita flevit avis dejectum ex arbore nidum,
 Pullosque implumes ; non polypus thalamum :
 Quantum ego ploro recens exstructum nunc quo-
 [que templum :
 Quod nunc alter habet, semina nostra metiens.
 Si mea mens non te memoret, si lingua prius quid

B Proferat, haud Christus sit memor ipse mei,
 Sæpe etiam absque sacris, mensa procul, atque
 [remotus.
 Lustravi nōstræ vulgus Anastasiæ :
 Mente mihi fingens delubrum corporis expers
 Mæstaque perfundens fletibus ora meis.
 Virgineos cœtus, cantores, agmina chara
 Nostrorum, et tellus quos peregrina tulit ;
 Pupilli et viduæ, atque vagi, infirmi,que, manuscque
 Cernentes nostras, non secus atque Dei·
 Atque domus dulces, canæ altricesque senectæ,
 Vestri, nec cupiens, immemor esse queam.
 Quod si forte mei mentes oblivio vestras
 Non prorsus teneat, gratia sit Triadi.
 Multi namque suum flectunt ad tempora pectus :
 In levium est solis luminibusque pudor.

Κεῖνό γε μὴν ποθέω, σεπτῇ Τριάς, αἰὲν ἄληστος
 Ψυχᾷς ἀρτιψύτοις σετο μένοι θεόττης.
 95 Χαίρετε, ὦ βασιλῆες, ἐμῶν παθέων ἐπαρωγοί·
 Χαῖρέ μοι, ἀντολή καὶ δύσι μαρνάμεναι·
 Χαίρετέ μοι, ἱερεῖς, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες·
 Χαῖρε, πρόεδρε τύφε· χαῖρε, πόλις μεγάλη.
 Αὐτὰρ ἐγὼ χθονίων μὲν ὑπέρτερός εἰμι θούκων,
 100 Ἵμεῖρω δὲ μόνου κύδεος ἀθανάτου.
 Ἀλλὰ σάω με, σάω με, φίλῃ Τριάς· ὑστάτιον δὲ
 Ὀφόμεθ', οὐπερ ἀγνῆς θῶκος Ἀναστασίης.
 Γρηγορίου γόος οὗτος Ἀναστασίην ποθέοντος,
 Τῆς ποτὲ μιν φθονερῇ νόστρισεν ἀδρανίῃ.

A 12'. Περὶ τῶν τοῦ βίου διαφορῶν, καὶ κατὰ
 ψευδιερῶν.
 Ζωγράφος ἐστὶν ἄριστος, δς ἐν πινάξεσι χαράσσει
 Μορφὰς ἀτρεκέας, ἐμπνοα δερκομένας·
 Οὐχ δς χρώματα πολλὰ καὶ εὐχρῶα μὲν ἐπιμίξας,
 Λειμῶνα γραπτὸν δεικνυσιν ἐκ πινάκων.
 5 Νῆα δὲ ποντοπόρειαν ἐπήνεσα, οὐ παρασῆμοις
 Κάλισιν, οὐ πρύμνης ἀνθεσι λαμπομένην·
 Ἄλλ' ἦν ναυπηγοῖο χέρες γόμοισιν ἄριστα
 Δῶκαν πηξάμεναι κύμασι θαρσαλέην.
 Καὶ στρατός ἐστιν ἄριστος, ἀρήτοξ ἀντὶ καλοῖο,
 10 Καὶ δόμος αἰγλήεις δεύτερος εὐπαγέος.
 Ὡς δὲ βίων βροτέων. Ὁ μὲν ἄμβροτος, ὃν τινα Χριστῷ
 Τάρβος ἄγει, πλεκτῆς ἀλλότριον κακίης,

Illud autem opto, veneranda Trias, ut semper fixa ac nunquam obliuiscenda
 Animabus recens generatis tua maneas deitas.
 95 Valete, o reges, meis in ærumnis adjutores :
 Valete, Oriens et Occidens, invicem decertantes :
 Valete, sacerdotes, in invicem incurrentes :
 Vale, dominator fastus ; vale, magna civitas.
 Terrestribus equidem excelsior sum thronis,
 100 Ac solius gloriæ immortalis cupidus.
 Sed salva me, salva, chara Trinitas : postremo
 Videbimus, ubi puræ sit sedes Anastasiæ.
 Gregorii hic gemitus Anastasiam desiderantis,
 Ex qua illum aliquando invida imbecillitas expulit.

XVII. De diversis vitæ generibus, et adversus falsos episcopos*.

Pictor optimus est, qui tabulis exprimit
 Sinceras formas, et quasi vivum quiddam intuentes ;
 Non qui varios et pulchros colores nequidquam miscens
 Pratum pictum ostendit ex tabulis.
 5 Navem euntem in mare laudo, non quæ insignibus
 Ornamentis, aut puppis floribus cõruscet ;
 Sed quam artificis manus clavis optime
 Compactam fluctibus tutam commiserunt.
 Præstantissimus exercitus est, non qui pulcher, sed qui bellicosus,
 10 Et domus renidens firmiter structæ concedit.
 Sic se habent hominum vitæ. Alia est immortalis, quam ad Christum
 Timor adducit, subdolæ expertem pravitatis,

* Scriptum an. 381. — Alias Bill. 11, pag. 79.

ait, pudorem in levium oculis situm esse, non hoc
 vult, cum in huiusmodi hominibus elucere ; in
 nullis enim minus elucet. Verum hoc significare
 intendit, homines levitate ac inconstantia laboran-
 tes, simul atque amici ex eorum oculis excesserint,
 amorem omnem et benevolentiam ex animis ejicere
 solere.

95 Ἀληστος. Duo Regg. ἀληπτε.

102 Ἀναστασίης. Reg. 990 Ἀναστασίας. Idem
 postea Ἀναστασίαν.

XVII. ΤΙΤ. Περὶ τῶν τοῦ, etc. Hunc titulum plu-
 res Regii codices exhibent. Coisl. et alii solum-
 modo εἰς ἐπισκόπους.

9 Ἔστιν ἄριστος ἀρήτοξ. Sic Coisl. et Vat. In
 Paris. edit. deest ἄριστος...

11 Ἀμβροτος, incorrupta, purissima.

METRICA VERSIO.

At precor, o veneranda Trias, de mentibus unquam
 Ne teneris Numen possit abire tuum.
 Qui mala juvistis, o reges, nostra, valete :
 Vos quoque pugnantes Ortus et Occubitus ;
 Pontifices, geritis qui mutua bella, valete :
 Urbs mihi, cum fastu præside, magna, vale.
 Terrenis solis ego sum sublimior, atque
 Cœlestis famæ me rapit unus amor.
 At me, sancta Trias, conserva : postque videbo
 Puræ ubi sit sedes incluta Anastasiæ.
 Gregorii hic luctus, mœsta dum mente requirit,
 Illum qua pepulit livor, Anastasiam.

* XVII. DE DIVERSIS VITÆ GENERIBUS, ET ADVERSUS
 FALSOS EPISCOPOS.

(Billio interprete)

Optimus est pictor, veras vivumque tuentes
 Qui scite formas exprimit in tabulis :
 Non qui multiplices frustra variosque colores
 Miscens, ante oculos florida prata locat.
 Hanc ego laudo ratem, non quæ depicta venuste est
 Et vario in puppi tincta colore micat :
 Artificis sed quæ manibus constructa periti,
 Per mare, per fluctus non timet ire graves.
 Agminibus pulchris annon Mavortia præstant ?
 Non nitidæ firma est anteferenda domus ?
 Sic duplices vitæ. Vita est hæc optima, Christum
 Quæ metuens sequitur, crimen et omne fugit,